REVERENDISSIMI ET ILLVSTRISSIMI

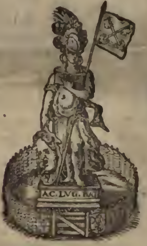
CARDINALIS BARONII EPISTOLA

AD

SACRAM REGIAM CATHOLICAM MAIESTATEM

DE MONARCHIA SICVLA.

EDITA EX MVSEO
IOACHIMI MORSI.

LVGDVNI BATAVORVM
EXCVDEBAT IACOBVS MARCI.

cIↄ Iↄ c xix.

1872

1102.4

Sacra Regia Catholica Maieſtas,

NOn ante creationem novi Pontificis eiuſdemque ætatis florentiſsimi, ſenior ego laboribus fractus, viribus debilitatus, & iam ſepulchro propinquus, ad Catholicam Maieſtatem veſtram mihi in animum induxi fore ſcribendum, ne viderer, dicam libere, Pontificia ſede ceſſante eiuſmodi internuncio literarum auram voluiſſe captare regiam, & ita ſternere mihi viam ad gradus ſublimioris conſcenſionem. Sed procul abſit, vt me Regum favor, & non potius Regis regum Chriſti gratia in thronum provehat altiorem. Domini eſt aſſumptio noſtra, & ſancti Iſrael regis noſtri, à quo tamen expeto, ipſe ſcit, ſedem illam in cælo perennem, quam promiſit ſequentibus ſe diſcipulis ſuis: adeo vt hac in parte compendij loco duxerim, ſentire de illa diſpendium, ad quam excludendam etiam eſſe ego ipſe debeam adiumento, ne huius ſentiam detrimentum, & gratias agere, & bene precari magis ijs, qui obſiſtunt, quam qui favent. Ceſſantibus igitur his iam ad aures Regis Catholici veritatis amantiſsimi atque iuſtitiæ obſervantiſsimi liberior acceſſus pateat emeritæ militiæ Eccleſiæ ſacerdoti, cauſam agentis ſuam & Romanæ ſimul Eccleſiæ. Ingens concitatus eſt in me rumor, Catholice Rex, literiſque conclamatio ad Apoſtolicam ſedem à proregibus vtriuſque regni Neapolitani atque Siciliæ, quod contra Monarchiam Siculam tractationem ſcripſerim ediderimque vna cum vndecimo Annalium tomo, ſuo loco ſervato ordine temporum colloca-

tam. Iuſta eſſe potuiſſet illa querela, ſi ad labefactandum, perdendum, demoliendumque regnum vtrumque, & non potius ad firmandum quod non caderet, fulciendum quod non rueret, ſtabiliendum quod nutaret, & coſolidandum quod non conſiſteret, tentata omnia iſta eſſe probare potuiſſem Sed prodamus neceſſe eſt magnum conſilium ſapientiſſimi architecti Clementis ſanctiſs. memoriæ Papæ VIII iſta curantis, qui probè ſciens, expertus & ipſe, frequenter actitatum à prædeceſſoribus ſuis literis per nuntios ſive certis legationibus cum Regibus Hiſpaniarum, vt malè conſtitutam contra Eccleſiaſtica iura Siciliæ Monarchiã è medio tollerent, quam ſcirent nullo pacto poſſe ſubſiſtere fruſtraque ceſſiſſe omnes conatus ipſorum prætextibus diverſis eluſos, oblatam libens volenſque occaſionem arripuit. Cum enim ſciret eodem vndecimo Annalium tomo tractari debere certa habita temporum ratione res geſtas Vrbani Papæ ſecundi, qui malè aſſeritur auctor ejuſdem Siciliæ Monarchiæ, Pontificia mox ipſe nos interpellavit auctoritate, ſerio valde admonens, ne curſim rem tantam attingerem potius quam diſcuterem, ſed vt de ipſo prolixius diſputarem, & propenſiori ſtudio in opus incumberem, antiquiora quæque verterem monumenta, ſcrutarer bibliothecæ Vaticanæ angulos ſingulos, eiuſdem latebras penetrarem, & inacceſſa munitionis Sancti Angeli penetralia archivorum ſecretus adirem: patere mihi cuncta præcipiens quæ vbiq; locorum eſſent vetera ſedis Apoſtolicæ cuſtodita ſcrinijs documenta. Hoc vnum intendens, vt ſi aliqua eſſent, (quæ nulla re-

vera

vera eſſent) fundamenta Siciliæ Monarchiæ, eadem refoſſa, exponerentur oculis intuentium, ne quod poſſet amplius eſſe negandi ſubterfugium, ſi eruderatis aggeribus, egeſta terra, quid ineſſet fundamenti iam pateret aſpectui. Non quidem vt malè erectam molem ſponte ſua corruentem everteret, ſed potius vt paterno affectu aliquo remedio excogitato fulciret atque firmaret, vt abſque ſcandalo tibi ipſi Catholico Regi digno titulò tanti nominis integram conſervaret. Quomodo autem hoc ipſum fieret per recentem qui in Hiſpanias à Sanctiſſimo Domino noſtro Paulo Quinto nuntius mittetur, vti accipimus, nota erunt. Id fuit Sanctiſs. Papæ Clementis conſilium, tanto Pontifice dignum, is conatus eius, ſapientum ore laudandus. Quod vero ad demandatum ab ipſo nobis pertinet inſtitutum, pro viribus laboravimus Chriſto prævio, comite veritate, licet ipſa operoſa editio tomi illius haud me penitus liberum fecerit, vt totum in vnum addictus ad alia non diverterem, diviſus in multa fuerim ne antea quod petierat idem Pontifex adſecutus perſpicatiſsimo eius iudicio definiendum putavi. Quamobrem quæ à me eo argumento ſcripta fuerant, ad ipſum adtuli cognoſcenda, accepit, legit, ac perlegit iterum. cum expectans ego preſens ſententiæ ipſius elogium, ex imo pectore alta ſuſpiria ducens in iſta dolens erupit, nunquam putaſſem, inquiens, adeo tam vanis inniti Monarchiam Siculam fundamentis. Ad pleniorem autem fidē eiuſdem ſcriptionis, eandē ipſam tribus ſolidis S. R. E. Cardinalibus diſquirendi tribuit facultatem, quam accuratè diſcuſsam, compro-

 batam,

batam pariter atque laudatam ita ad ſlapidem Lydium admotam ſæpius, inventamque ſynceram atque dignam, quæ typis excuſſa traderetur, in lucem iuſſit imprimi, expreſſamque iterum à ſe lectam, probatam iterum, edi voluit vna cum vndecimo tomo cui erat intexta. Hactenus quæ ipſo vivente ſunt geſta. Vbi autem paucos poſt menſes ab editione ejuſdem Annalium tomi idem Sanctiſs. Papa ex hac ſubductus via ſanctiſs. fine quievit, in meipſum tanto patrocinio deſtitutum ſunt omnia tela converſa, increbuit impetus detrahentium, irruit acerbiter perſequentium velut iurato quodam implacabili bello. Sed in his adverſis inde mihi ingens parta fiducia atque eſt aucta ſecuritas, quod iuſſu Petri comprobata, à Petro ex ipſa ſede Petri ſcripta iſta noſtra prodierint, abſque dubio in ſeculo permanſura. Quicunque enim ſuper Petram ædificaverit domum ſuam verbo divino pollicente, ſtabit ejus ædificium ſempiternum. Sto ſupra Petram, ob idque ſecurus & imperterritus. Sto ſupra Petram, quæ nulla unquam cujuſvis eſt perſecutione confracta, confringens ipſa eos, qui in eam incautè nimis offenderint, & conterens illos ſuper quos ipſa ceciderit. Videant modo hic adverſantes ne in ipſam impingant, neve ab ipſa ex alto ruente Petra penitus conterantur. Intelligunt ſero ſaltem laici homines quanto periculo comprobata à ſede Apoſtolica ſcripta condemnent atque proſcribant. Noſcant pariter quanto indecore non ſine offenſa Catholicæ veritatis laica manus clavem ſcientiæ, quam ſolius eſſe Petri Catholica profitetur Eccleſia, arripuerit, vt iudicet atque damnet ſcripta

iuſſa,

iuſſa, imperata & calculo comprobata Romani Pontificis, cuius eſt auctoritatis ſolius iudicare, probare, vel condemnare cujuſvis ſcripta, præſertim Eccleſiaſtica. At licet ex humanis ſubductus ſit Clemens, tamen ſicut auctoritas, ita idem ſpiritus atque voluntas propagata intelligitur in ſucceſſores, modo vigens in Paulo, cuius ſicut creatio extitit admiranda, ita adminiſtratio Dei arbitrio ad perfectos numeros compoſita ſit metuenda, vt nullo pacto paſſurus ſit labefactari leges ſacras, convelli Eccleſiaſticam immunitatem, aut præter fas iuſque præſumi vel abripi ab aliquo quidpiam vindex ipſe acerrimus Eccleſiæ virium. Demum vero antequam finem ſcribendi faciam, vt obſervantiam meam erga Regiam Maieſtatem veſtram propenſiſſimam ampliſſimis notis ſignificem, hæc adjiciam, quod quum natus ſim ipſi ſubditus tributum eidem quotidie perſolvendum indixi mihi ſynceræ fidelitatis & charitatis de corde puro, conſcientia bona, & fide non ficta atque precum pro ſalute ſua ad Deum. Quod vero auctus ſim poſtmodum licet immeritus, ſicut invitus, dignitate Cardinalatus, nequaquam his me volui exemptum obſequijs, & liberum ab officijs, ſed aucto fœnore cenſum addidi debitum Pontificibus à Sacerdotibus, veritatem nimirum cum tempus & occaſio poſtulet liberè annunciandi. Quo munere Reges quo magis conſueverunt indigere, debent avidius exoptare, oblatum vero accipere gratius, retinere tenacius, atque cuſtodire diligentius. Quis contemnat audire monentes Sacerdotes, cur præſertim cardinis in quo vnitate Eccleſiæ capitis vniverſus volvitur &

regitur

regitur orbis ? cujus quidem capitis, pro neceſſitate rerum, interdum aurium ſivè oculorum, interdum oris officio fungimur, vt ſicut modo accidit, cum iuſſu Clementis, vt ſæpe dictum eſt, ſcriptione illa mandavi, quæ licet in malam partem accepta fuerunt ab ejus miniſtris, de Majeſtate veſtra abſit mihi aliud ſentire, quam ſicut eſt, de Rege Catholico, Catholicæ Eccleſiæ defenſore, fidei Chriſtianæ propugnatore atque propagatore, amatore veritatis, legum cuſtode, iuſtitiæque cultore ſentiendum eſt. quem rogo Deum & rogabo ſemper dum vixero, cuſtodiat nobis diu multumque regnantem. Feliciſſimè valeat ſemper Deo placens, hominibus proficiens, Catholica Maieſtas veſtra. Datum in Tuſculano.

F I N I S.

99 96.0258